

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENTSendt ~~ASR~~ ^{ASR} - avd. +
arkivert
4/4 - GensLandbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2004 01333	Doknr.: 38
Mottatt: - 5 APR 2005	
Saksbeh.: ASR/JUR/CWE	Ark.i: 636
Kopi:	Avskr.:

Deres ref
200401333-/CWEVår ref
200500515Dato
- 4 APR. 2005**Høring - Forslag til ny lov om planteforedlerrett og Norges tilknytning til konvensjonen av 1991 under Unionen for beskyttelse av nye plantesorter (UPOV)**

Det vises til brev av 12. januar i år om ovennevnte med forlenget frist for uttalelse 4. april i år.

Miljøverndepartementet har følgende kommentarer til forslaget til ny lov og Norges tiltredelse til konvensjonen av 1991 under Unionen for beskyttelse av nye plantesorter (UPOV-91):

Forslaget berører forskjellige og tildels motstridende interesser. Landbruks- og matdepartementet fremholder i høringsnotatet at bakgrunnen for forslaget er ønsket om å sikre lønnsomheten i planteforedlervirksomhet for derved å sikre foredling av plantesorter tilpasset norske forhold. Det vises også til at åpningen i norsk patentlovgivning for patentering av planter ved gjennomføring av EUs patentdirektiv forsterker behovet for å utvide innehaverens beskyttelse. Det er imidlertid ikke åpenbart ut fra høringsnotatet at forslaget er avgjørende for å sikre foredling av plantesorter av betydning for Norge. Det er heller ikke åpenbart at dette faktisk vil skje som følge av forslaget.

Problematikken knyttet til patentering av planter kunne kanskje ha vært løst ved en mer begrenset lovendring med bedre beskyttelse for hovedsakelig avledete ("essentially derived") sorter. Man burde derfor ha drøftet mer inngående muligheten

Postadresse Postboks 8013 Dep 0030 Oslo	Kontoradresse Myntgt 2 postmottak@md.dep.no www.miljo.no	Telefon 22 24 90 90 Org no. 972 417 882	Avdeling for naturforvaltning Telefaks 22 24 95 60	Saksbehandler Beate Berglund Ekeberg 22 24 58 75
---	---	--	--	---

for en slik begrenset endring vs. så omfattende endringer at det tilsier endret UPOV-tilknytning.

Som det fremgår av høringsnotatet er ikke Norge folkerettslig forpliktet til å tiltre UPOV-91. Patenter og andre immaterielle eiendomsrettigheter kan påvirke realiseringen av målsettingene i Biomangfoldkonvensjonen om bevaring, statenes suverene rådighet over genetisk materiale og rettferdig fordeling av fordelene som stammer fra utnyttelsen av slikt materiale. En planteforedler kan ved hjelp av tradisjonell kunnskap finne planter i utviklingsland med interessante egenskaper, og få rettigheter til plantesorten uten vesentlig videreutvikling. Dette vil kunne bidra til å svekke konvensjonens formål om å sikre landene rådighet over egne genressurser og påvirke viljen til å utveksle slike ressurser. Sterke planteforedlerrettigheter på landbruksområdet vil kunne bidra til en landbruksstruktur og utvikling som fører til mer ensidig landbruk, noe som vil kunne motvirke hovedmålsettingen i konvensjonen om bevaring av biologisk mangfold.

Miljøverndepartementet kan ikke se at det er godtgjort i høringsnotatet at de positive sidene oppveier de negative konsekvensene, og vil på denne bakgrunn gå imot at Norge tiltrer UPOV-91.

Dersom det likevel fremmes en odelstingsproposisjon med forslag til ny lov om planteforedlerrett og Norges tiltrødelse til UPOV-91, ser Miljøverndepartementet det som avgjørende at lovforslaget inneholder en bestemmelse om at søknader om planteforedlerrett i Norge skal inneholde opplysninger om hvor det biologiske materialet som inngår i plantesorten er mottatt eller hentet fra, og om det er innhentet samtykke fra leverandørlandet dersom landet krevder det. Selv om opplysningene ikke er et vilkår for å få planteforedlerrett til sorten vil de kunne gjøre det enklere å kontrollere om plantemateriale er innhentet i samsvar med Biomangfoldkonvensjonen.

Departementet merker seg at begrepet "leverandør" i den foreslåtte bestemmelsen i overensstemmelse med Biomangfoldkonvensjonen skal forstås som leverandørland, evt. opprinnelsesland dersom materialet som inngår i plantesorten omfattes av denne konvensjonen. Den foreslåtte bestemmelsen er i tråd med forslaget fra Biomangfoldlovutvalget i NOU 2004:28 om å tilføye en bestemmelse om slik opplysningsplikt i gjeldende lov om planteforedlerrett (lov 12. mars 1993 nr. 3).

Biomangfoldlovutvalget foreslår også å innføre en hjemmel til å gi forskrift om at søknader om planteforedlerrett også skal gi opplysning om det ved foredlingen er gjort bruk av lokalbefolkningers eller urfolks tradisjonelle kunnskap. Departementet ber om at dette forslaget innlemmes i forslaget til ny lov om planteforedlerrett.

Utviklingsland har et rikt biologisk mangfold. De er derfor opptatt av å sikre at biomangfold-konvensjonens bestemmelser om tilgang til genressurser og rettferdig fordeling av fordelene som stammer fra utnyttelsen av disse overholdes. Samtidig er det

i mange utviklingsland slik at store befolkningsgrupper er avhengige av et jordbruk basert på bruk av såfrø fra egen avling eller annen form for såfrøforvaltning tilpasset lokale forhold. Omfattende planteforedlerrettigheter er derfor i liten grad tilpasset forholdene i utviklingslandene og deres behov. Miljøverndepartementet mener derfor det er viktig å understreke følgende, som vi ber om blir tatt med i en eventuell odelstingsproposisjon med forslag til ny lov om planteforedlerrett og Norges tiltredelse til UPOV-91:

Utviklingslandene avgjør selv, innenfor rammen av de internasjonale forpliktelser de selv har valgt å påta seg, hvilke regler om planteforedlerrett de skal ha ut fra deres nasjonale forhold og behov. Eventuell norsk tiltredelse til UPOV-91 skal ikke innebære noen endring av norsk politikk i forhold til utviklingslandene på dette området. Norge skal fortsette å spille en aktiv rolle som brobygger mellom OECD-landene og utviklingslandene og legge til grunn forhandlingsposisjoner som også tar hensyn til utviklingslandenes – og spesielt de minst utviklede landenes – interesser i relevante fora. Norge skal fortsatt arbeide for å hindre at utviklingsland presses til å godta regler som innskrenker statenes valgmuligheter etter TRIPS-avtalen, også på planteforedlerrettsområdet.

Med hilsen

Torkel Ramberg (e.f.)
ekspedisjonssjef

Lindis Nerbo
avdelingsdirektør